

24. Jan. 1974

FAKTA

Dato:

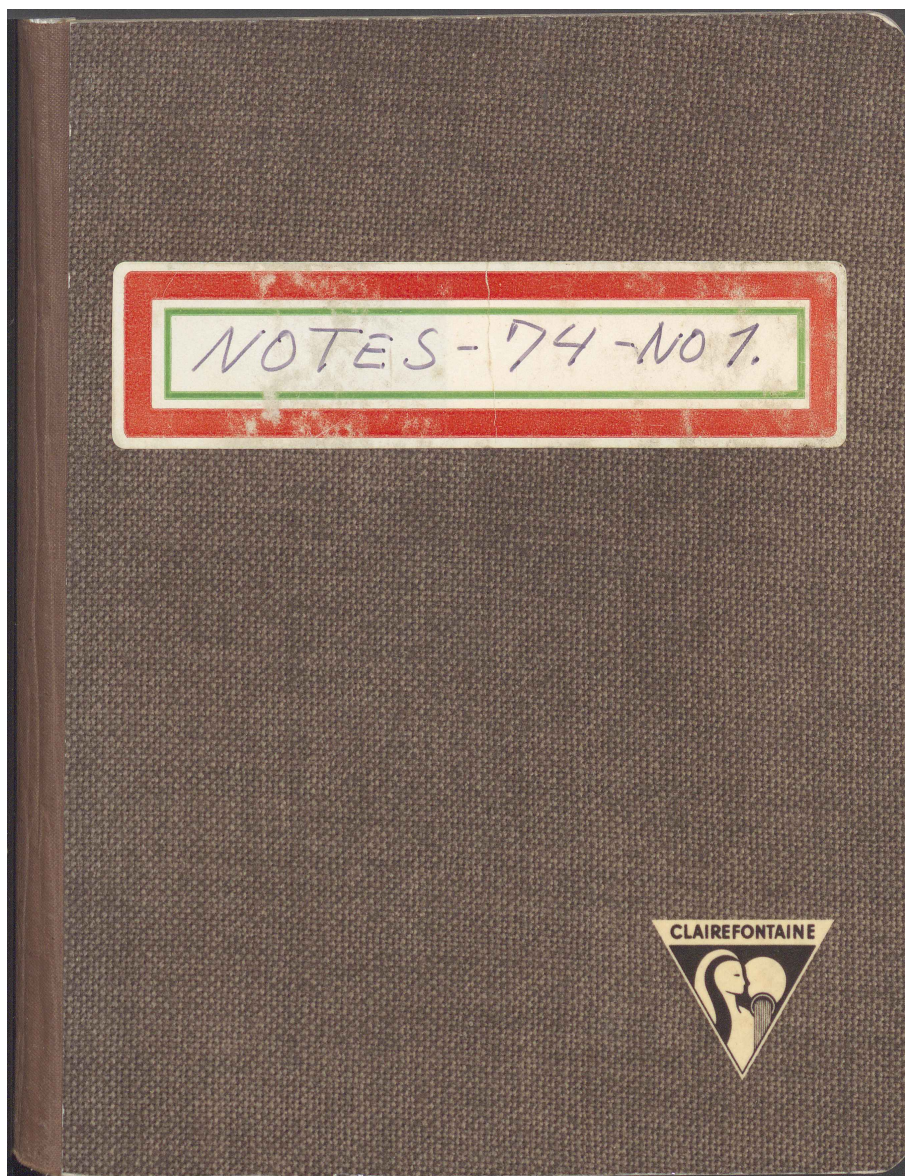
24. Jan. 1974

Sidetæl:

Notes 74 bd 1 s. 3-12

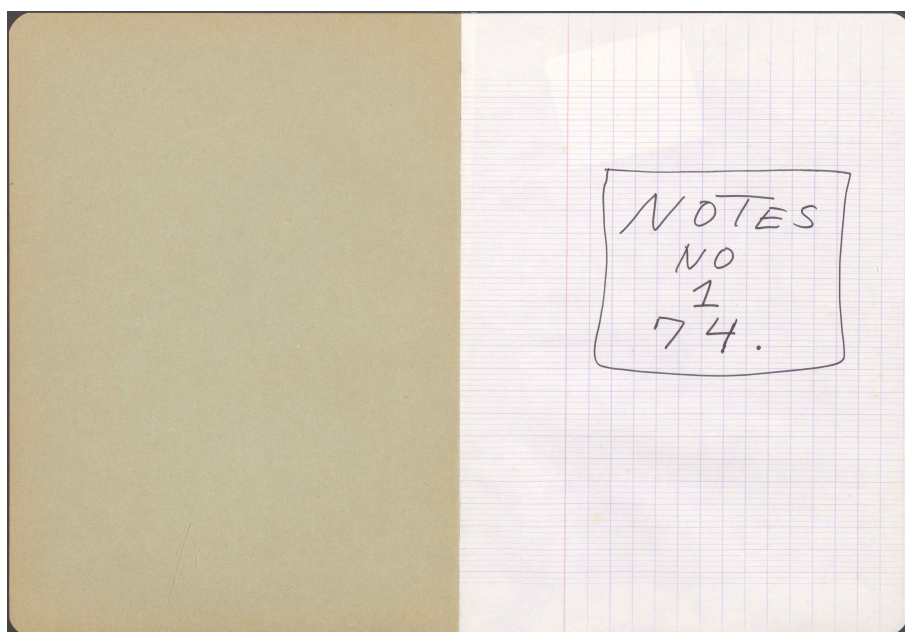
KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

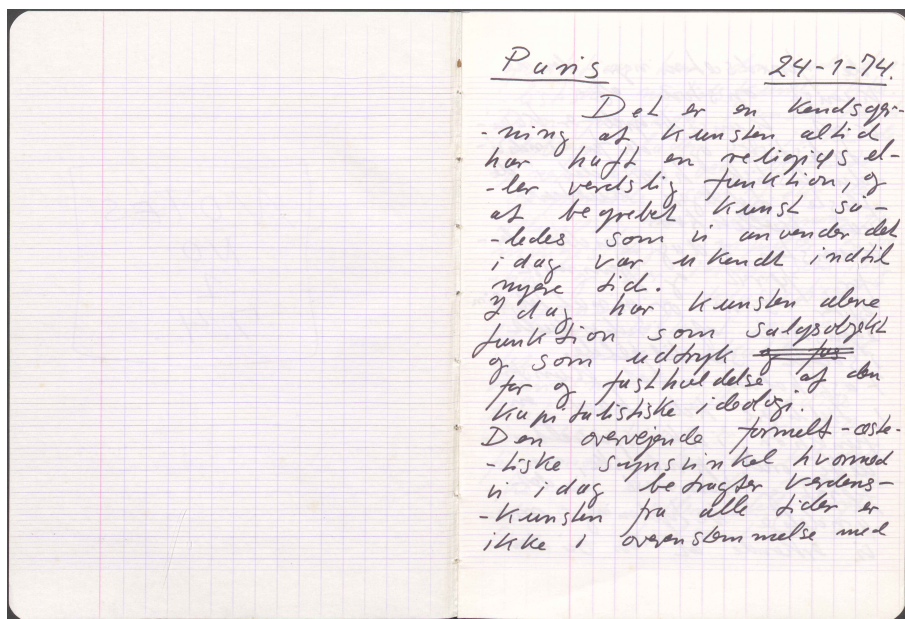
NY CARLSBERGFONDET

**KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE**

NY CARLSBERGFONDET

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

de forudsætninger den re
kunst opstod af.
Vort kunstbegreb er kapi-
-tulistisk og derfor indivi-
-dualistisk og hvor det i de
fleste lidlige kulturer
var kallet på.
Kunsten i dag vides der-
for først og fremmest
efter sin originalitet, sin
egenhed og individuelt
isoleret som det fælede.
Fastholder vi at kunsten
i lidlige kulturer havde en
funktion, ikke spejlede i
de der var praktiske, men
først og fremmest i det
indelige bevidsthed - man
vi erkende at en så den
funktion har den individual-
-istiske menneske kunst ikke.
Den funktion kunsten havde
lidlige kultur sig ikke de-
-finere alene ved bestemte
afgrænsede som f. eks. de
religiøse, men udsprung fra
mange sådanne impulser og be-
-hov og var ikke, som idag
begrænset og klassificeret
til at bestemt om råde
det som vi kalder det
kunstneriske.
Hvis man stiller spørgs-
-målet: hvad er kunst -
for man anten en hel reel-
-te og hinanden mødes og
-de svar eller selv ingen.
Det er hvad som er men

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

lidt højere i det hele taget.
Skulle dette spørgsmål vil,
i ser du get i bekræftning
at man ikke anvender
begrebet. Der var håndværk-
-kone, digt, musikere, dom-
-mere - men ingen kunstne-
-re, i den betydning vi
i dag lægger i ordet. Og
Tilfreds for at man idag
opfører med begrebet
kunst kun i nogen svare
på hvad det er - kun-
-ne det ikke tyde på
at begrebet er en ungs-
-kifikation?
Hvad er forskellen og et mo-
-dernes maleri, og gøre det
lettere ved at lade det
være et abstrakt - billedings-

-tøst billede.
Dette maleris helt materielle
håndgribelige bestanddele er:
en bløddrumme hvorpå er
udsprent et lærred - fir-
-kantet og i den 5 den stør-
-relse. På dette lærred på-
-føres kunstneren oliefarver
med en pensel.
Da det jo drejer sig om
et abstrakt billede, dets
billedfluden og i forskellige
farvede arealer som den var
former (mørke eller mindre
gyrne stribe) disse farvede
~~fluder~~ flude former presen-
-ter i loka noget er kun
hvad man ser de er.
Hvad kan vi forstå og
kunstneren vil med at be-

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

- male den ne firkantede
flade? Rant personligt er
det ham en stor oplevelse
at male - at gøre farver
over på det hvide lærred.
Hjertet sand synligt vil
han gerne dele den ne
glæde med andre og
omner at de ved at
se hans billeder kan
opnå samme glæde som
der var for ham at ma-
le det. Han vil måske
nærliggende for tælle om sin
glæde ved farver og vel-
ger til billedet de farver
som bringer ham selv
mest glæde at se på.
At male lærredet over i
blot en farve til gædsstille-

ham ikke, derfor vælger han
mellom flere, men da de
skal have visse oplysninger
han give hver farve en form.
Da det er at altså lidt lit-
-tede skal disse former ikke
repræsentere objektive - for vir-
-kelig verden, men kun være
former, de bliver de uvo-
-garligt, enten geometriske
eller løse penselstrøg og
klatter.
Godt er, forude den ne lidt
ske matiske gennemgang af
billedets tilblivelse og skitse:
ud fra hvilke kombinationer vel-
-ger kunstneren sine farver
og bestemmer hvor stærkt de
~~er~~ areal af lærredet de
skal og de lyse og mørke

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

form dette arvel skal have?
Det kan han gøre ud fra
to forudsætnings: hans rent
subjektive tilskyndelse
(hvilke farver og former der
på den ene eller anden
måde taler til ham per-
sonligt) den anden forud-
sættelse er hvad han
ved om og har set af
malerkunst.
I det ene tilfælde vælger
han ud fra helt subjektive
i individuelle tilskyndelser,
som du de er dog
personlige, har meget ringe
chance for at få holdt
de som en fejlsø-tenke
hos beviserne.
I det andet tilfælde (disse
tilfælde) optræder i alle udskæl-
te man i højt velvalgt
ning i hv. om det velg-
situation) vælger beviserne
ud fra et om røde der hed-
der malerkunst - hvad der
er fra fremstilling af maleri
genom et hundrede. Her
har hans valg strukt. stp-
re mindet ved at stem-
me hvem man har med
bestemte, forudsat at han
har har, som is erfaring
i at se på maleri og
kender de de spælle om røde.
Hvis vi holder os til hvad
vi nævnte i begyndelsen
at kunstneren har en stor
personlig glæde ved at
male, ved at placere far-
ver og former i den for

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

herredette fik man at han
gerne vil del af big gære be-
-skueren i den nye oplade-
hvor store er min lig hederne
Så for at dette er stærk
Hvis der ikke er helt
Specielle forudsætninger dit-
-sted for beskuerens side
(f. eks. et nyt vækststadium
til den på gældende kum-
-stner) er min lig hederne
ikke mange.
Kunstneren har f. eks. pla-
-ceret et antal bestemte
fæner i billedet som han
er ganske bestemt mening
for ham, måske at er
deltageren for hans glæde
ved at for hold til fæner.

Man - beskueren er et andet
indhold end kunstneren
er her sit eget helt speciel-
t for hold til fæner -
måske er de fæner han
sår på billedet hans in-
-stabilitet i mod - det for
hvad kunstneren har følt
-hæbet - ment - fænerne var
mer i lide beskueren.
Hvis beskueren er en meget
ivrig amatør d'art fæner
han måske efter hvad
der er kunstneren har villet
side ham, prøver at "sætte
sig" i kunstnerens sted og
- giver frivilligt sin egen
personlig hold for kunstnerens
og ser om der aldrig kom
lykkes fuldstændigt - så er
delt den eneste tænkelige

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

måling. Hvis beskueren er
sådan en ivrig kunstet-
sker har han også et
solidt kendskab til mala-
-kunsten som han selv
er inde i dens specielle
sprog, hvorfor det er let
for ham at aflese de
dele af billedet der er af
hvordan det af de valgte
kunstnere der har været
inde på det maleriske
sprog som van Lier.
Det vil altså sige - hvis
en beskuer skal kunne
komme videre med et
maleri må han have
"forstand på" maler kunsten
ellers er det en umåling.
Hvad er det helt nøjagtigt en
beskuer står over for?

Som nævnt i begyndelsen:
et på blinde rumme ud-
-spændt lænet kvæde er
placert en som ling al-
-malede fjerde formid-
-monde om der med
concre ord: tre - de - ma-
-ling.
Man danne maler - disse
fjerde er placert forskel-
-lige steder i mellem for fjerde
-ten og en tre der i forskellige
mønstre mere nøjagtigt end
blot, men også end selv
o. s. v. - og disse fjerde er
igen inde i billedet i forskellige
former mere fjerde, min
-dre rundt, helt af lang,
tre kort, hvorum o. s. v.
Det er helt nøjagtigt hvad

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

beskueren ser. Intet mere
- i det mindre - hvad er
det så han ud på dette
hans præsenterede materiale
skulde det være?
- I det held - eller vilde
han skulde over for sig selv
besvare spørgsmålet -
hvorfor han ser på dette
billede - hvorfor kunstner-
-ren som her placat det
for hans egne men at
han bør se på dette bil-
-de.
- Hvis beskueren er helt for-
-udsættelsesløs med hen-
-syn til malerens og
-dets ved at der i verden
findes genstande som hedder
maleri, så kan man ikke
udeblive at betragtningen
giver ham/hende en vis
Liljedalslille, men det er
temmelig sikkert at denne
Liljedalslille - glæde har
helt andre årsager end
ren malerisk værdi, nemlig
at han/hun f. eks. kan
lide visse af billedets
farver, og at hans glæde
ved disse farver er ligeså
stor hvis han m. eks. ser
et hvilket som helst andet
sted end i et maleri.
Hvis beskueren derimod er
vis for held til begynde
malerens med ham/
hans straks med et ind-
-held der kan på farverne
og farverne til at jangle

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

i for held til dette begreb,
hvor en, mere eller mindre
komplet, ordbrug i malerkun-
stens sprog. ~~er~~
Så helt realistisk vil det
sige at: lærredet - farverne
og organisationen af dem
; men for funktionen ikke
har en anden funktion i sig.
Så en deres rent materiel-
le tilstedeværelse, at de
først fungerer for kunstve-
ren. Så vel som ~~de~~ for
beskueren i for held til
først begrebet malerkunst
(da det drejer sig om at
maleri) og dernæst til
det lids beskæftigede (det ak-
-tuelle) kunst begreb og end-
-lig til begrebet kunst

i sin totalitet - men disse
begreber og forskellige og
deraf følgende konventioner
eller, står billedet ikke som
en del med ren - sprog -
materialet.
Den velassete historie
med billedet som blev
mulet ved at at dets
hule dybde i farver
og derfor ved helens bevidsthed
og blev drevet rundt på lær-
-redet er ikke uden pointe.
Formålet med denne spro-
var at på de kunstbegreb-
-dage til at gå i vandet,
men historien er blot et
klassisk bevis på at det
ikke er hvad ~~de~~ der er
på billedet, eller hvordan

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

man at det er de be-
-bar og forskellige men
gjør billedet til genstand
for som for det til at
funges som kunst.

Paris 25-1-74.

og fortsættelse af hvad
jeg skrev i går til jz ombr-
-sage følgende, helt direkte
hvad man, helt direkte
sår på et (hvilke som-
-helst) billede, og for
som regel i bryk delen
af et sekund hvor man
registrerer hvad der er
at se. Sker der under, og

efter en sådan registrering
mågt der gør ud over det
blotte konstatering - en skarp
impression af det?
Man kan måske komme
spørgsmål manne på, en
anden led: et hvert billede
man ser for første gang, er
et uenskyldt billede, i den
forstand at der ikke findes
noget i den anden del af bil-
-dele i den verden (selvom
det drejer sig om en kopi)
det kan sige man sig med
med. Det er utvivlsomt
at man i denne situation
som lidt med at man hell
nysgjerrt registrerer fælder
en dom om hvorvidt bille-
-det er fuldt en eller ej.
Hvad den den dom gælder sig